

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Годъ XIV. Скрантонъ, Па., Четверъ 26-го Цвѣтня, 1906. Число 17

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, April 26, 1906. No. 17

IX-та Головна Конвенція Руского Народ. Союза.

Отсимъ подаемо до вѣдомости всѣмъ вѣдѣламъ Руского Народного Союза, що IX. Головна Конвенція Р. Н. Союза вѣдбуде ся 25. юнія б. р. и въ наступаючихъ дняхъ въ SCRANTON, PA.

Каждый вѣдѣль Р. Н. Союза котрый числеть 30 повныхъ членѣвъ, записаныхъ на цѣле посмертне, (на половину посмертного рахуеъ двоухъ на одного) и не платящихъ жадного довгу, мае право выбрати и выдѣлати одного делегата. Вѣдѣлы маючы право до болѣе голосѣвъ могутъ выслати болѣе делегатѣвъ, але на свой власный коштъ. (§ 48 ст. Р. Н. С. и ухвала вѣ VIII Голов. Конвенціи).

§ 48. ст. Р. Н. С.:

Братство маюче вѣдъ 30 до 50 повныхъ членѣвъ мае 1 голосъ. Братство маюче вѣдъ 50 до 150 повн. членѣвъ мае 2 голоса. Братство маюче вѣдъ 150 вышше, мае 3 голоса.

Делегаты на Конвенцію мусять бути выбраны 30 днѣвъ передъ Конвенцією, на авичайныхъ або надзвымайныхъ мѣтингахъ, оголошенихъ 14 днѣвъ вперед.

Делегатомъ може бути толькѣ повноправный членъ Р. Н. С. и членѣвъ письменный. Неповноправный и неписьменный члены делегатами не могутъ бути. Повноправнымъ членомъ е той, котрый належить до Р. Н. Союза найменше 90 днѣвъ. (Ухвала вѣ VIII Голов. Конвенціи.)

Присутнымъ на IX Голов. Конвенціи и право голосу мають толькѣ делегаты, головны урядники, вѣдѣловы и контрольна комісія. Жадный иньшій особы, кромѣ выше згаданныхъ, не могутъ бути присутными, авѣ голосувати, хибѣ тѣх, котрыхъ покличе Голов. Урядъ.

Ухвала вѣ VIII Голов. Конвенціи:

На головной Конвенціи могутъ бути присутными и мають право голосу толькѣ делегаты и всѣ голов. Урядники; жадный заступники голов. Урядниковъ, авѣ члены не делегаты не мають права бути присутными на Конвенціи авѣ голосувати, хибѣ, що Голов. Урядъ ихъ покличе.

Каждый делегатъ мусить выказатись письменнымъ повномочіемъ вѣдъ дотичного вѣдѣлу. (§ 50 ст. Р. Н. С.)

Вѣдъ Вѣдѣлу Голов. Уряду Р. Н. Союза.

Jersey City, N. J. 17. Апрѣля, 1906.

Хирчѣвъ,
председатель.

С. Ядловскій,
секретарь.

А. Шармонъ,
касиръ.

Важне!

До Пов. П. мѣсцевыхъ Урядниковъ Р. Н. Союза.

На подставѣ оголошенія и розпорядженія Головного Уряду Р. Н. С. дотичаючого IX Голов. Конвенціи, вывако отсимъ Васъ всѣхъ до выбору делегатѣвъ. Всѣ делегаты мусять бути выбраны найдалше до 25. мая б. р. Делегатъ выбранный по 25 мая е неважный. — Скоро, котрый вѣдѣль выбере делегата, сейчасъ прошу п. п. секретарѣвъ, дата менѣ о томъ знати и прислати его имя и адресъ, такъ, чтобы до 25-го мая всѣхъ делегатѣвъ имена були вже у мене. — Щобы Вамъ уведомити и оминутти можливый непорозумѣня, нижше подаю всѣ вѣдѣлы, котры мають право выбрати делегатѣвъ. И такъ мають право выбрати делегатѣвъ вѣдѣлы: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 48, 50, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 70, 72, 78, 82, 84, 85, 91, 92, 95, 96, 102, 103, 104, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 119, 120, 123, 124.

На делегатѣвъ прошу выбирати толькѣ людей письменныхъ и повныхъ членѣвъ Р. Н. С., такъ якъ ухвалено на послѣдней Голов. Конвенціи.

Вѣдѣлы, котры не будутъ хотѣли выслати своихъ делегатѣвъ, а схотять бути заступлены другими делегатами або урядниками, нехай зволять мене о томъ повѣдомити.

Надѣючись, що застосуеъ стисло до моего завыву, остаю въ поважанемъ,

С. Ядловскій,
голов. секретарь.

Вп. Пп. секретарѣ Р. Н. Союза.

Въ виду надходящю IX-ой Голов. Конвенціи, сего дорогомъ пригадую вамъ, що каждый членъ е обовязанный заплатити 25 ц. на покритѣ коштовъ Конвенціи. Кто не заплатитъ до трехъ мѣсяцѣвъ, буде выключенный изъ членѣвъ Р. Н. Союза. (§ 17. ст. Р. Н. С. и ухвала вѣ VIII Голов. Конвенціи).

Зъ поважанемъ,
С. Ядловскій.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Цвѣтень.

26	Ч.	Артемона
27	П.	Мартина
28	С.	Трофима
29	Н.	З. Митрофанъ. Иван
30	П.	Симеона
31	В.	Иоана
32	С.	Иоана вѣтх. Паф.

На Боевой Фондъ въ Галичинѣ зложили доси Русины замешкалы:

1. въ Пит-бургъ, Па. 190.30
2. „ Микисракъ, Па. 122.25
3. „ Аллені, Па. 69.45
4. „ Нью Йоркъ, Н.Й. 68.00
5. „ Карнегі, Па. 65.00
6. „ Микиспортъ, Па. 31.00
7. „ Фордъ Ситі, Па. 20.00
8. „ Болтиморъ, Мд. 19.10
9. „ Скрантонъ, Па. 15.25
10. „ Микаду, Па. 15.25
11. „ Джерзі Ситі, Н. Дж. 14.75
12. „ Йорквилъ, О. 12.25
13. „ Елизабетъ, Н.Дж. 10.00
14. „ Кенонсбургъ, Па. 10.00
15. „ Ембріивилъ, Тен. 10.00
16. „ Елмъ Валі, Кан. 10.00
17. „ Правиденсъ, Р. А. 9.85
18. „ Ботлеръ, Па. 8.75
19. „ Реймі, Па. 7.65
20. „ Филаделфія, Па. 7.00
21. „ Бломфилдъ, Н.Дж. 5.50
22. „ Ст. Луисъ, Мо. 5.00
23. „ Чикаго, Ил. 5.00
24. „ Стюартборнъ, Кан. 4.00
25. „ Савтъ Форкъ, Па. 2.00
26. „ Гайдъ Паркъ, Мас. 1.50
27. „ Донкиркъ, Н. Й. 1.50
28. „ Шамокинъ, Па. 1.00

Разомъ \$741.35

Минулого Понедѣлка одержали мы телеграфичну вѣстку зъ Джерзі Ситі, Н. Дж., що процесъ церковный скончивъ ся користо для тыхъ парохіанъ, що подѣ проводомъ п. К. Кирчова дбали о добро церкви, а хураъ програли.

Бувшій выхованокъ Василианскій а опѣсля дяко-учитель въ Yonkers, N. Y., Я. Кретъ, зоставъ сими днями высвѣченый на независимого попа въ Канадѣ.

А. Филиповскій, вѣдѣльчальный редакторъ москвофильской „Правды“ выѣхавъ несподѣвано до краю, а его мѣсце занявъ бувшій недовѣльчальный редакторъ, В. Гладикъ. Причиною наглого вѣдѣлу А. Фил. до краю е правдоподобно интрига зъ боку В. Гл., акому дуже не на руку було се, що не вѣдъ босъ, але якийсь гриноръ.

Правдоподобность нашего здогаду подтверждаетъ, что по вѣдѣлѣ А. Филиповского до краю, Гладикъ надруковавъ въ „Правдѣ“ новинку, яка въ фарисейскій способъ подсуваетъ читателямъ подозрѣне что до „чистоты пальцѣвъ“ его недавного товарища и боса.

Справдѣ сумне свѣдоство для москвофильской партіи въ Америцѣ если редакторомъ еѣ органу остане назадъ такий Гладикъ. Дотично А. Филиповского, якъ редактора, мусимъ сказати, що вѣдъ не вызывавъ ся зъ своей задачѣ якъ се го було можна сподѣватись ио членѣвъ зъ универсitetскимъ образованемъ. Вѣдъ дуже скоро „американизувать ся“ и „Правда“ подѣ его редакцію не уступала что до лайки „украинцофъ“ и т. п. въ вѣчямъ „Правдѣ“ и подѣ редакціи Гладика.

Всякій оголошенія вѣчъ, мѣтинговъ, бѣдѣвъ и т. п. просимо прислати бодай на 2 тыжнѣ впередъ, чтобы можна ихъ на часъ въ „Свободѣ“ оголосити.

Ред.

Въ Tonawanda, N. Y. пришовъ 13 с. м. до Русина Давида Вацлѣ его краянъ Сербіанъ, котрый передъ тыжнемъ выпровадивъ ся вѣдъ него и зажадавъ пива. Сербіанъ бувъ вже пьяный и Вацла пива ему не давъ. Розпочала ся сварня подчасъ котрой Сербіанъ вытѣгъ нѣжъ и три разы вваливъ вѣстремъ въ Вацла. Завдавъ ему двѣ раны въ голову а одну въ руку. Сербіанъ вѣдставлено до полиціи, опѣсля до корту де и засуджено його на 6 мѣсяцѣвъ арешту.

Въ минувшомъ тыжни прибуло до Нью-Йорку 45 тысячъ эмигрантовъ. Е се наибольше число въ протягу одного тыжня, яке коли-небудъ записано въ эмиграційномъ Бюрѣ въ Нью-Йорку. Урядники на Елісѣ Айлендѣ упадають вѣдъ змученія, перепускають денно до Нью-Йорку 5 тысячъ эмигрантовъ. При такомъ великомъ наплывѣ эмигрантовъ, кораблѣ, що приѣзжаютъ зъ Европы мусять по три и чотыри днѣвъ вычѣкувати въ портѣ нью-

йоркомъ, поки не приѣде на нихъ черга пересадати своихъ пассажировъ на Елісѣ Айлендѣ. Се дуже компаниямъ не на руку, бо черезъ те мусять ще дальше утримувати своихъ пассажировъ, давати имъ вѣсти и тримати всю корабельну услугу на поготовкѣ, — що все разомъ потягае за собою дуже великы кошты. Судячи посли дотеперѣшного наплыву эмигрантовъ до Нью-Йорку — сподѣють ся, що загалъне число эмигрантовъ, якы, приѣдутъ зъ Европы въ протягу цѣлого сего року, дойде де повторѣ миллионѣ. Наибольше эмигрантовъ наплывае теперь зъ повнѣчно-сѣдной Европы. Много прибывае Жидѣвъ зъ Россіи. Прибула такожъ одна сотня донскихъ козакѣвъ — котры удають ся на Весты на фармы. Италійскій кораблѣ привозять самыхъ Италійцѣвъ, а англійскій — Айришѣвъ и Шкотѣвъ. Нѣмцѣвъ прибуло мало. Решта, що приѣхало, були Русины, Словаки и Поляки.

Эмиграція зъ Сполученыхъ Державъ до Канады зъ року на рокъ зростае. Зъ оголошенои статистики за рокъ 1904 показуеъ, що выемигровало въ томъ роцѣ зъ Сполученыхъ Державъ до Канады 50,374 людей. Въ 1898 р. выемигровало лише 11,608 людей.

По цѣлой Канадѣ розпочали ся теперь будовы желѣзницъ, котры, якъ будутъ укѣнчены, обведутъ цѣлу ту величезну территорию такую густою сѣткою, что буде выглядати якъ тканина паука. Желѣзницѣ ведутъ и до тыхъ провинцій, що ще не заселены, и тамъ будутъ теперь привозити новыхъ эмигрантовъ, для сколонизованія ихъ. Много новоприбывшихъ эмигрантовъ, що приѣхали безъ цента, нашли при будовѣ тыхъ желѣзницъ добрый заробокъ.

Майже рѣвночасно зъ страшнымъ землетрясенемъ въ Санъ Франсиско, Кал., про яке пишемо на 4 ой сторонѣ „Свободы“, наступило землетрясене въ Формозѣ и на островахъ Гавайскихъ. Въ одномъ окрузѣ Аеніюсъ на островѣ Формозѣ завалило ся 1,191 домовъ, а на островахъ Гавайскихъ, мѣсто Гонолулу майже до половины знищено.

Положене въ Санъ Франсиско, Кал., якъ доносятъ найновѣйшій вѣсти, значно полѣпшилось. Огонь подѣ контролею. Люде ма-

ють воду и мають що вѣсти, трупоѣвъ погребено, хоробы дальше не ширять ся. Зъ устѣхъ сторонѣ Америки плывутъ обильны жертвы до головного заряду американыского Червоного Креста, якій займае ся роздѣлюваемъ запомогѣ. Около 20 асекураційныхъ компаний збанкрутуютъ въ наслѣдокъ нещастія въ Санъ Франсиско. Злодѣѣвъ стрѣляютъ безъ пощады. Мешканцѣ мѣста Санъ Франсиско забирають ся до нового житія и кажутъ, що побудуютъ ще гарнѣше мѣсто якъ було передъ тѣмъ.

Въ мѣстѣ Мангаймъ, въ Нѣмеччинѣ, завалили ся 150 домовъ въ наслѣдокъ усунуванія ся сусѣдной горы. 500 особѣвъ осталось безъ даху. Усуване ся горы наступило черезъ нагроможденіе ся великою сколькості подскѣрною воды, котра при ненастанныхъ дощахъ, якы тамъ въ послѣднихъ часахъ падали, не могла найти собѣ вѣдливую и тому почала высаживати верхній поклады горы.

Въ Корвинѣ, Н. Й. згорѣла 19 с. м. велика фабрика машинъ фірмы Т. Н. Симингтонъ Ко., въ наслѣдокъ чого пару сотѣ работниковъ стратило роботу. Компания мае скоро розпочати вѣдбудову фабрики.

Въ Тринидадѣ, Колорадо, въ часѣ эскплованія згинуло 22 майнерѣвъ. Були се майже выключно Италійцѣ и Япакцѣ.

21 с. м. выбухъ въ мѣстѣ Mariquina, на островахъ Филиппинскихъ, що належать до Спол. Державъ, огромный пожаръ, якій зничивъ майже цѣле мѣсто и лишивъ надѣ три тысячъ людей безъ даху надѣ головою и безъ конечнопъ поживы. Згорѣло перешло 2 тысячъ домовъ. Кромѣ мѣста упало жертвою огня еще друге мѣсто Pasil — де згорѣло болѣе якъ 200 домовъ а такожъ много людей. Число жертвъ въ людяхъ еще не усталено.

Въ англійскихъ варштатахъ для будовы кораблѣвъ, кѣнчатъ теперь будову двоухъ огромныхъ перевозовыхъ парохѣловъ. Оба будутъ о 60 стѣпъ довшы вѣдъ наибольшихъ кораблѣвъ, якы теперь суть. Сила машинъ до порушыванія каждого такого морского великана выносити буде 80 тысячъ коней.

Хохановський.

По амнестії.*)

I.

День був невеселий. Ні крихітки голубого неба, ні один соняшний промінь не міг передерти ся через тяжкі, недвижimi хмари. І усьо кругом, люди, хати, дерева, усьо було сіре. Зачав падати дощ, а на дворі стало ще темнійше як перше, мокра мрака заповнила воздух. Царила тишина, вітер і дерева дрімали. Виглядало немов би заостеніло усьо, немов би замерла уся природа.

Василь Ігнатієвич дивив ся кругом себе і не находив нічого з сего, що знав колись що не затерло ся ще в його живій уяві. Протягом дванадцять років змінило ся усьо, дорога, млини, хати, навіть недвижимий ліс, що синів гень у далечині. Усьо було инше, усьо нове, чуже. Василь Ігнатієвич чув, як у його серце вдирала ся якась неозначена журба. Здавало ся йому, що усьо близьке та дороге пропало на віки. Він пригадував собі, як двадцять літ тому їхав в останнє сею дорогою — як від'їжджав, лишаячи якийсь незваний будучини на поталу: свою рідню, любі околиці, дорогах людей. Тоді був весняний ранок. Місто захмареного неба сьвітло ясне сонце. Усьой воздух дихав солодкими пахощами. Бженіли пчоли, а жайворонки перекликали ся весело. По обох боках дороги, стояло тоді золоте збіже, що колисало дозріваючим колосам. Усьо було ясне, сьвіже і пахуче. Так тяжко було від'їжджати... Бажало ся лягти між колосам і цвіттами, відітхнути весняними пахощами тай дивити ся на голубе небо...

Але дзвінок подзвонював, з під кінських копит підіймали ся клуби пороку, а візок ніс ся все дальше, несучи його і його товаришів по дорозі.

Там, по заду, за синіючим лісом, остав його родинний дім з дорогими мешканцями, остав той веселий сьміх, остало те дороге знакове житя. А попереду, там була залізнична стація, дімок сторожа і парашив, що губила ся в далечині. Нове житя, незнане, нудне житя вигнаного стояло перед ним. Одушевляв ся ще запахом житя, пільних цвіттів та конюшини, що цвила по пасовищах...

І таким чудним видавало ся йому усьо: оставлена рідня, тундри**), що ждали на його, весняний запах. Усьо те видавало ся таким противним між собою, що можна було плакати і стогнати, а рівночасно мовчати в задумі... Образи минувшини виринали, а в них також усьо було таке дивне, таке нескладне: мука і розкіш, житя і смерть, сльози і сьміх, усьо злучене в один образ. Одно приставало щільно до другого, немов би одно без другого не могло жити.

Перший раз в житю заволоділо Васильом Ігнатієвичом чувство журби, а розлука з родиною явила ся для його такою важкою. Його душа хитала ся, немов би умирало що. Щось тягло його до жінки, до дітей, він хотів би їх пригорнути, потішити, хотів би промовити до них кілька веселих слів. Усі були ще так близько, там за житними ланами, за синім лісом...

Але візок котив ся з туркотом дальше. Граничні каміня щезали, хати і родинний дім віддаляли ся все більше.

Остаточо доїхав до стації, з якої виринуло багато цікавих людей. Перейшов через простір на пакунки, минув стіни обвішені показниками їзд, опинив ся на пероні — а всьо в одну мить... Над'їхав потяг, вони повсідали, за ними гримнули двері...

Бувайте здорові, ви рідні сторонні!

Перед ним стояло нове житя. Довге і тяжке у своїй неоповістості. Пройдуть літа і те незнане житя мине ся, а на його місце прийде інше, так само тяжке і чорне. І все буде вилити його душу незнана будучина, за хвилию, за день, за десять літ...

II.

Дзвінки задзвонили третій раз і поїзд рушив. Начальник стації в червоній шапці, якісь двері, поштовий будинок, помпа — опісля город, градки цвіттів, усьо перелітало попри його. І всьо, передше обоятне, стало раптом незвичайно любим і дорогим. Осталий начальник стації, сторож і послугач — усі видавали ся тепер такими приятними, добрими людьми. Можна було відкрити перед ними душу і оповісти їм як тяжко, незвичайно тяжко, зломати своєжитя.

Василь Ігнатієвич закрив долонями лице. Не мав сьмілости дивити ся на сьвітло дня. В душі було чорно, нехай і перед очима заляже темрява. А важка гадка: „Нащо те всьо, нащо ті муки?“ вертіла його мозок.

Все вперед і вперед гонив з гуком поїзд, а брудний, бурий дам, вкривав цілу околицю та засгунав небо і сонце. А коли Василь Ігнатієвич отворив очі,

*) Амнестія, значить уласкавлене тих, що відбувають якусь кару. Наше оповіданє малює власне поворот з Сибіру, де в Росії висилаєть ся за кару — на вигнане.

**) Тундри, се безмежні сибірські багна, доступні для людей тільки зимою.

стрінули ся вони з зимним, безпристрасним, обоятним поглядом його провідника. Він їхав на Сибір...

Тепер вертав домів.

Смеркало ся...

В долинах залягли мраки, а ту і там по небу плили подерті хмари. Часом замихтіла зірка і щезала за темною хмарою.

Було холодно, а від вогкого ліса заносило осенню. Серед поля блимали сьвітла, а їх вид пригадував житя і тепло. Василь Ігнатієвич дивив ся зворушений кругом себе. Між сьвітлами, що махтіли в далечині було і його сьвітло, сіяло, мов провідна зірниця. В розкіпнім зворушенню пригадував собі Василь Ігнатієвич лиця своїх коханих. О, як невисказано дуже бажав він пригорнути їх до своїх грудий!

Як виглядає мій син, моя донька? — думав, а в його уяві виринала невиразні образи його дітей. О, однакж не міг доглянути ні їх лиця, ні постав. Яке незвичайне; так близько споріднені між собою, а такі незнакомі і чужі: він лишив їх малими ще, бо синові було тоді чотирнадцять, а доньці вісім літ. Тепер вони вже виросли, увійшли в житя. Як поступило з ними те страшне і загадочне житя?

Чи щасливі вони? Там, близьенько, на горбку, живуть вони; ще кілька хвиль — а усьо темне вияснить ся для його. Так трівожно і тужно було на його душі. Немов би за тим темним, мрачним воздухом була закрита якась забиваюча тайна...

Що там дієть ся? Що там дієть ся? — думав Василь Ігнатієвич.

Голосно і бішено зачали брехати пси. Залунали голоси, а рівночасно явила ся перед ворітьми темна стаття чоловіка, що в мовчанню приглядала ся гостям...

Василь Ігнатієвич моргнув своїми коротко-зорними очима, що намагали ся проглянути темряву. Візок переїхав за ворота. Собаки уїдали мов скажені. Хтось успоклював їх. Візник стягнув важки і коні задержали ся. Василь Ігнатієвич зіскочив з візка і приступив до чоловіка, що стояв при воротах. Був він високого, кремезного росту, а його лице пишало ся буйною, чорною бородою, що спадала на білу сорочку. Узутий був у високі чоботи. В його очах сіяло щось знакового, но zarazом далекого і чужого.

Вдивив ся в Василя Ігнатієвича розсїкавленим, але спокійним поглядом.

В кінці промовив:

„Чи се ви, тату?“

Голос був строгий і мужий.

„Я... я... я...“ — промовив поквально Василь Ігнатієвич і обіймив сина. Вони поцілували ся.

„Ми сподівали ся вас скорше, ще за дня... сказав син. „Але, ходім до мами!“

Пішли вузьенькою, ледви слїдною в темряві стежкою. По обох сторонах стояли високі дерева, що широко розложили своє чорне галля. Між пнями дерев було темно немов у могилі — тільки горою сіріло небо. „Від так давних ліг не був я тут, що забув уже дорогу“, сказав Василь Ігнатієвич і засьміяв ся весело. „Як же живете ви тут? Як там зі здоров'єм мами? Що дієть ся з Вареком?“

„З мамою не дуже добре, а Варя розійшла ся з нами. Вона стала комедіанткою і їздить тепер по всім усюдам“.

Василь Ігнатієвич задержав ся з переполохом.

„Як? — Комедіанткою?“

„Дуже просто. Минулої осени утікла від нас і живе тепер з якимсь комедіантом“.

Засьміяв ся брусовато, вимовляючи ті слова.

„А я не знав про се...“ сказав з тихим докором Василь Ігнатієвич. „Ви мені нічо не написали про се“

„На що писати про таке?“ — засьміяв ся син.

„Сеж не така весела пригода“.

Перед очима Василя Ігнатієвича мов живе виринуло миле, невинне лице восьмилітної дівчинки. „Та-ту, розкажіть мені казку!“ щепетала вона бувало і абентеженому батькові здавало ся, що почув сей ніжний голос...

В одну мить стануло старому батькові тяжко. Видало ся йому, що йде не через той садок, у яким минули його найкрасші літа, але через якийсь незнаний, чужий. Здавало ся, що хтось повирубав ті старі, могучі дерева, а на їх місце засадив нові, що хтось вивіз кудись ту стару землю, а на її місце насипав якоїсь нової, сьвіжої... Застав таке, чого ніколи не сподівав ся.

Приближали ся до хати. Ясне сьвітло горіло у вікні, через яке видко було жінку, що сиділа на стільці з опирами. Її лице виглядало блідо і слабовито. Чієж то лице? Лице коханої, молодої жінки не виглядало так... Те, яке бачив, було якесь инше, якесь чуже, далеке, страшне лице. Василь Ігнатієвич задержав ся на сходах і тихо промовив до сина:

„Йди вперед і приготов ті...“

„Вона знає про твій приїзд і жде на тебе...“ відказав син, але пішов вперед.

Василь Ігнатієвич стояв і дивив ся через вікно.

*) Російське жіноче імя.

Бліда жінка сиділа без руху і широко отвореними очима дивила ся в сторону дверей. І Васильови вида-ло ся, що бачить в тих очах якийсь безконечний страх. Вона дивила ся в сторону дверей так, немов би той, що мав увійти в хату, був для неї вишном чогось неописано лихого. Син щез в забудованій хаті, а Василь числив нетерпеливо хвиль.

Остаточо прийшов до вікна син, отворив його до половини і сказав:

„Ходіть сюди, тату!“

Василь Ігнатієвич перейшов сходи і ступив до темної передної кімнати. Не знав куди йти і зачав мацати руками по мурі. Натрафив на якісь двері і відчинив їх. Тьмою і вогкістю повіяло відтіля. Огорнула його тривога, зачинив скоро двері і закричав:

„Не знаю куди зайти до вас! Де ви? Тут темно!“

Йому у відповідь закричав хтось прибитим голосом. „Вона крикнула“, — подумав Василь Ігнатієвич. Раптом упав на него цілий сніп сьвітла і побачив на порозі сина. Пішов до дверей.

Коли входив до кімнати зауважав, як його жінка намагала ся, щоби удержати ся просто на стільці.

„Ти... ти...“ шептала вона і мов сонна вдивляла ся в него своїми великими, мертвими очима.

Він приступив до неї і обіймив незручно. Вона упала тяжко на його груди, а йому здавало ся, що се якийсь неживий, зимний камінь. Цілував її лице і руки, не відчуваючи при тім ніякої розкоші.

Видало ся йому, що та, яка схилила ся на його груди, є якоюсь неживою, обоятною йому людиною.

А вона перелякана повторяла: „Ти... ти...“ і мов, не даючи віри своїм очам, раз у-раз протирає їх руками.

Опісля він посадив її на стілець, а сам сів біля неї. Вони хотіли поговорити з собою, однакж немов бонили ся себе, бо так непевно, так недовірливо по-глядали одно на другого. Син стояв коло вікна і нетерпеливо дивив ся на обоїх. Потім закутив люльку і вийшов з хати. По хвилі чути було, як він деє на подвір'ю висвистував якусь пісеньку.

„Як дуже змінило ся усьо...“ — сказав з тиха Василь Ігнатієвич.

„Так!“ — відповіла вона слабо; я вже не та сама, яку ти оставив. Нашої доньки нема, а син став нелюдям та недобрим чоловіком...“ Вона дивила ся на него уважно і сумно.

„Який ти сивий, який збідований... зовсім инший...“

„Я терпів“.

Мовчали хвилию.

„Бідна донечка!“ сказав Василь. „Бачу її ще дитиною...“

„Так, так... тепер вона стала пропавшою сьпівачкою комедіанткою...“

„Ох, як мені тяжко!“ — простогнав Василь Ігнатієвич.

Знеможений упав знов на стілець і сидів так кілька хвиль. Коли подавив ся на жінку, побачив, що її очі прижмурені, а бліде, недвижиме лице виглядало, як мертве.

Йому здавало ся, що вона померла, тож скоро вхопив її за руку. Вона пробудила ся і глянула на його зимним та рівнодушним зором.

„Що з тобою?“ запитав він.

„Я дуже змучена...“ відповіла ледви чуток. „По кождім сильнійшій зворушенню мушу відпочити... Прости мені, але я не можу перемогти моєї знемоги. Я не та, яку ти знав колись, зовсім не та...“

Підняв ся зі стільця і вийшов з хати. По хатнім сьвітлі тьма на дворі видала ся йому далеко більшою, чим перше. Легонький дощик пелестів між зівалим листям дерев, а там у лісі перекликали ся сови. Він присів на сходах і вхопив ся руками за голову... І тоді видало ся йому, що він знов на далекому Сибірі, між понурими та зимними тундрами, засипаний білими снігами і скостенілий від зимного лютого вітру... Де діло ся те щасте, яке він колись оставив, хтоарабував його рай, його долю? За що таке нелюдське знущане, за що така велика кривда?

III.

Сьвічка догорала, а на стінах дрожали мрачні тіни. Стара плафа тріщала від часу до часу, а по кутах драпали і пищали миті.

Було пізно у ніч. Але Василь Ігнатієвич не спав, а десятий раз уже переглядав стару, подерту збірку фотографій. Молоді, дорогі лиця дітей гляділи на його зі сторінок сеї збірки. Василь Ігнатієвич приглядав ся їм і непереможно бажав бачити їх живими, почути їх голоси, відчутти їх кохані, рідні душі. Але вони повмирали. Їх лиця, душі і голоси, усьо повмирало... Те, що лишило ся, се якесь нове, чуже, незнакове...

Ті, що він бачив вечером: жінка, син, образ доньки-розпусниці, усі вони не були тими давними, що поглядали тепер зі сторінок збірки. Вони умерли на віки і не було ніякої сили, щоби їх оживила. Се було страшно знати, що там, за стіною заснули його син та жінка, а рівночасно чути, що вони не живуть уже, що вони давно сконали... І город, що шумів за вікном, він жив, але жив в обіймах смерті... Кругом нещасного Василя Ігнатієвича западала темрява і він не на-ходив вже границі між житем, а заглодою...

Сьвічка загасла, мрачні тіни стали густіші і все сьмільвійше сували ся по стінах, доки не заповнили цілої хати.

Стало темно...

На вѣча!

Русини та Русинки з
Нью Йорку і околиці!
На віче!

Руский Народний Комітет кличе отим всіх добрих синів і доньок Русин-України на віче до Нью-Йорку.

Се віче відбуде ся в не ділю Мароносіць, дня 29 апріля (цвітня) о годині пів до сьомої вечером в Harmonia Hall (давнійше Замборого,) 46 Ave. A.

Ціль віча: нарада над там, в який спосіб помочи нашому народови у краю в его борбі за свої права.

Взв'язуємо отим кожного сердечно і горячо, щоби і сам на се віче прибув, та щоби заохочував усіх знайомих до участі в наших нарадах.

Крайна пора показати, що ньюйорська Русь не зам'ерла, що наші серця спочивають тому воскресному рухови, який так кріпко проявив ся в нашій Вітчизні! Пора показати ділом, що американська Русь не забула про рідний край, та що хочемо усьов силув помочи ему у велику рокову хвилю.

Від Р. Н. Комітету в Америці.
Н. Стругинський, голова,
Г. Велигорський, секретар,
А. Шаршонь, касієр.

Въ старомъ краю, въ нашої нещасної вітчизні, дѣють ся такі рѣчи, що годѣ намъ бути байдужними. Тамъ наші брати будять ся до життя, домагають ся своїхъ правъ, ломлять кайдани і радѣть скинути зъ себе тяжке ярмо неволи, а наші каты нищать ихъ безпощадно, катують и переслѣдують, мучать по тюрмахъ и проливають невинну кровъ. Тожъ годѣ намъ бути байдужними супротивъ сего! Намъ треба сходитись на вѣча, обговорювати ті справи, протестувати, порадитись якъ помочи нашимъ братьямъ та показати имъ, що мы ще не забули за нихъ, що мы духомъ зъ ними, що ихъ не доля е нашою долею, а — — — идея нашою идеєю.

Въ той цѣли відбуде ся велике вѣче въ Джерзі Ситі, Н. Дж. въ суботу вечеромъ дня 28 Априля, въ гали Д. Голода 38 Грінъ стр. Початокъ о год. 7-ой вечеромъ.

Всѣ Русини та Русинки зъ Джерзі Ситі и околицѣ повинні прийти на се вѣче безъ огляду на партійні переконання. Покажѣмъ, що мы ще живемо и розумѣємо вагу хвилѣ, не даймо ся другимъ завстѣдати! Памятайте: Джерзі Ситі, дня 28-го Априля, въ гали Голода, 38 Greene Str.

Комітетъ.

Чи поможе що протестувати.

Читав я в „Свободі“ протести членів „Соединенія“ против того, що „Соединеніє Русскихъ Братствъ“ видало словацкі календарі на р. 1906, а руских ні. Я думаю, що такі протести в „Свободі“ не дуже що по-

можуть, бо урядники „Соединенія“ не дуже собі з того роблять. Боли хочете протестувати то протестуйте в органі „Соединенія“ в „Амер. Русскомъ Вѣстнику“, щоби кождий член со бі те прочитав і побачив як руску організацію „Соединеніє“ присіла мадарщина і словачина. А ще ліпше буде, дорогі братя Русини, члени „Соединенія Р. Б.“ если виберете на делегатів, що мають іхати на Конвенцію правдивих Русинів а не Словаків або пословачених Русинів. Особливо до вас, галицких Русинів, се говорю. Платимо до „Соединенія“ грібні гроші а чи маємо в ній яке слово? Ні! Хаба що „поляками“ нас еще прозивають. Чи е бодай оден галицкий Русин урядником Соединенія? Ні. А чому? — Во Русин галицкий все покірний, кождому уступити, за то словацота верх над ним забирає. Навіть делегатом на Конвенцію мало коли е галицкий Русин. Чи-ж давно потім, що на Конвенції руского Соединенія чути лиш мадарську та словацку мову а рускої ні? Правда, колись в „Соединенію“ був касієром галицкий Русин п. Ю. Вретьак, але на Конвенції в Cleveland, О. его вишмарили, бо то „Поляк“.

Ні, братя, жадні протести друковані у „Свободі“ вам не допоможуть, если не будете вибирати своїхъ людей на делегатів і на урядників „Соединенія“. Доперва коли будете мати своїхъ делегатів і урядників, зможете упізнатись о свою кривду, будете могли довідатись за що то оден урядник порахував собі з одного міста до другого \$80.00, коли стріткара коштує лише 20 центів, чому инший урядник порахував собі за оден трип \$169.00, чому статуті коштують щось \$1,500.00 і таке инше. Если будете упоминатись, то певно що дадуть вам ваше право, если і після упізнання не могли бисьте добитись свого права, тоді вістане для вас лиш одна дорога — піти там, де дистанете справедливості, се значить до свої правдивої рускої організації, до Руского Народного Союзу.

Ш. П.

Що робити?

Ред. „Свобода“ одержала таке письмо з Round Hill, в Канаді:

„Хвальна Редакціє! Протестуємо о пораду. Нас Русинів е тут 80 родин і 3 літа тому побудовали ми церков. Фарму ми записали на о. Дидика, Василіянина. О. Дидик потримав еї рік тай „скансоловали“. Ми пішли до адвоката зробити прозьбу о 40 акрів і записали „греко-католико“. Хочемо бути самі в собі, щоби ми мали сьвітського сьвященника. Нам о. Дидик кажує, щоби ми записали на них, але ми не хочем, бо о. Дидик мають багато парафій — 4 рази до року до нас доїжджають — а ми

хотіли би мати сталого сьвященника. З другого боку кажуть намъ, що як буде церков називатись „греко-католико“, то сьвященника буде надавати міністерія і не будем належати під Рим, а як буде церков називати ся „греко-католико уніяцко“, то нам ксендза нададуть Рим, а ми би хотіли, щоби ми були належні під Рим так як ми були належні в старім краю, але щоби змогли дістати сьвященника сьвітського, бо Василіяни нам кепску науку провадять. По 15 літ мають хлопці і дівчата а не хотять іх сповідати, що не знають катехизму, не хотять вчити і за мало до нас приїжджають. Ми в краю були „греко-католико-оніяцко“, але чуем, що е якісь царославні і ми ся боїмо, аби сьомо не зломали свою віру, а ми не розуміем, як то в Канаді е.

Просим шан. редакцію порадьте нас, як ми маєм зробити, щоби сьомо були „греко-католико-оніяцко“ і могли дістати сьвітського сьвященника, бо Василіяни мають контракт, що бискуп не пришле сьвітського сьвященника — вся Канада Василіяньско-Французка. Просим скоро відповісти, бо буде парламент, то наш дід піде до корпорації. Відпишіть нам скоро і кілько вам буде належати ся, то ми вам заплатимо. І під яков уставов церкви в Стейтах, що там е сьвітські сьвященники...

Комітетові:
Николай Батюк,
Яков Яницкий,
Павло Пеллячик.

Допись сю надрукували ми для характеристики церковно-релігійних відносин в Канаді.

Тим же, що питають нас о раду мусим сказати ось що:

„Свобода“ не е трибуналом для рішання церковно-релігійних питань, а що ви хочете оставати і дальше „греко-католико-оніяцко“, то найліпше зробите, сли звернете ся з просьбою о раду впрост до ваших властей, се е до Митрополита у Львові, або до Папи в Рамі.

Ред.

3 Бразилійского Раю

„Свобода“ одержала ось таке письмо:

„Колонія General Carneiro, Парана 21 Листопада, 1905.

Дорогі і любі Братя і пов. ред. „Свободи“! Доносимо вам о нашій долі тут в Парані, в Бразилії. Виємігрували ми з Галичини 1896 року і поселили ся на Жангаді, кольонії званій General Carneiro. Отримали ми шакри по 8 аркерів землі, котрі вже і повишачували ми до уряду. Але з тої землі жадної користі не маємо, бо неурожайна, а хоч би дещо і уродило ся, то нема де подіти. Шакри повідробляли ми при дорозі коло урядової роботи. Більше заробити одного цента нема де.

Тепер, дорогі Братя, просимо вас о пораду, бо самі не можемо собі жадної ради дати. Довідали ми ся ві „Свободі“, що наш Русин може собі ліпшу раду дати там у вас в Злучених Державах як тут в Бразилії. Отже хотіли би ми довідатись ся від вас, чи би нас кількох, самотних без родин не могли дістати ся там до вас, і чи не могли би там дістати яку просту роботу, бо ми з рілі. І чи не могли би там заробити троха гроша, аби опісля сировадити до нас наші родини. Також радби ми знати чи не могли би дістати які землі на виплату в Злучених Державах або в Канаді. Ми ще молоді: маєм від 24 до 30 літ. Живемо тут уже 10 літ і працюємо без перестанку, а нічого не маєм, бо тут ві промислу ні торговаї нема. А ще до того терпимо від нападів Бурів і всілякі другі біди. Небезпечно за жите.

Старші люде оплакують свою гірку долю, а ми, молоді, хотіли б собі еще яку раду давати, тільки не знаємо де кинути ся і до кого вдатися. Тож, дорогі Братя, удаем ся до вас і просимо вас, покажіть нам дорогу з сего пекла. І просимо вас, поучіть нас про дорогу, скільки буде коштувати переїзд одної особи з параньского порту Паранга аж там до вас до котрого портового міста; коли приходять, в котрих місяцях, пароходи від вас до Бразилії і скільки може забавити подорож, скільки може коштувати шифкарта і як зовуть ся кораблі?

Іван Гоневич,
Іван Седляцкий.

Не лиш ті два понизше підписані люде хотіли би утечи з Бразилійского раю, куди свого часу польські шлягуни вислали руский нарід — е таких більше. Тому ми й подаємо деякі інформації публично, які можуть придатись тим Русинам, котрі хотіли б дістатись з Бразилії до Злучених Держав Північної Америки.

Злучені Держави — се куртульний край, а не то що Бразилія; тут фабрики, копальні, еї земля під управу. Русинів е тут 300-400 тисяч і майже всі они стоять тут матеріально далеко ліпше як в старім краю або в Бразилії.

З Параньского порту до Злучених Державх недобре іхати, бо нема прямого полученія і дорога дуже довго триває. Найліпше іхати до Злучених з Rio de Janeiro, звідки відходять до New York кораблі 29-ого дня кожного місяця. Дорога з Rio de Janeiro до Нью-Йорку триває 21 день. Шифкарта за одну дорослу особу коштує около 83 мілейси в золоті. Хто хотів би туди іхати, повинен би вперед (заки виїде з дому) написати до корабельної компанії по ціну за шифкарта і всякі інформації. Компанії сеї адрес такий: Norton Mega & Co. Ltd. Rio de Janeiro, Brazil. Коли

вже має всі інформації, повинен поїхати до Rio de Janeiro желізницею, викупити в компанії шифкарта і іхати в дорогу. Хто не має досить гроша на шифкарта а вміє добре португальську мову, міг би нанятись в Rio de Janeiro за робітника на шифу, що везе овочі або інший товар до Злучених Держав, і так тут дістатись. Але така подорож тривалаб дуже довго, чоловік мусів би дуже тяжко працювати, обходжене старших з такими робітниками дуже строге а то і брутальне — а часом могли би навіть чоловіка звезти деінде а не до того порту що хоче.

Хто вибираєсь до Злучених Держав, мусить знати, що має бути цілковито здоров, сильний і молодий, а коли будуть его урядники допитувати, нехай не вагається казати що має тут роботу, бо тоді сей час завернули би его назад. Если будуть питати до кого іде, нехай подасть такий адрес: A. Chromowski, 339 E. 20 St. New York, а скоро приїде до Нью-Йорку, повинен на сеї адрес зателеграфувати, щоби хто вийшов по него. В дорозі і в Нью-Йорку в розмові з урядниками все повинен говорити, що е Русином і з урядниками говорити по руски.

Дотично роботи, фармів і т. п. кождий зможе ширше довідатись коли вже приїде тут на місце. Рівнож нема найменшого сумніву, що кождий хто приїде до Злучених Держав, буде (при оцаднім житю) міг спровадити сюди також свою родину.

Дописи.

Curtis Bay, Md.

Великдень пішов нам досить добре. Хоч мали сьомо троха пива в голові, але свою роботу ми зробили, яку кождий чесний Русин повинен зробити. При помочи Івана Кульчицкого зібрали ми \$19.10 на Боевий Фонд в Галичині, і ті гроші мають бути післані до партії радикальної. Тим часом на Curtis Bay тих \$19 досить, а пізнійше при я-

Болючі крижі і члени

тратять біль і штильність після нільмизового матертя

Д-ра Ріхтера

Нотвичним

Пейн Експелером

Фамілійне средство змиває по многих краях як лін проти Руматизму, Сіатки, Болю в боці, Невралгії, Болю в горлі і грудях, Болю голови і зубів.

Продають по всіх аптіках по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl Str., New York.

кійсь оказії може знова дасть ся що зібрати.

. Йосиф Кульчицкий.

З Кромптон, Р. А.

Подаю до відомости усім Русинам, що в нас робота іде добре. Е сила фабрик в нашій околиці полотняних, сукняних і т. п. і хоч платня невелика, бо простий робітник не заробить більше як \$1.00 до \$1.50 денно, за звис 10 годин, але зато мешкане е досить тане, вода здорова і здоровий воздух, бо багато е ту лісів, а міст більших нема. З народности е ту найбільше шведів, французів і італіянців, англійців і поляків і нас Русинів е кілька фамілій і трохи самотних. Але що не всі Русини живуть в згоді, і не всі належать до Руского Народного Союзу. А деякі, як ось Іван Мулявшин то такий, що зове себе перед Русинами Русином а перед Поляками Поляком хотий й не вміє по польски говорити. Відзиваю ся отту до Русинів: живіте в згоді, як братя і не вирікайтесь свого. Будьте Русинами і лучіть ся всі в своїй рускій організації в Р. Н. Союзі, бо в єдності сила.

Г. Волж.

З Дакінсон, Н. Д.

Тут живе кількадесят руских родин, але досить бідні, бо се ще початкові фармери. Може колись як вагаздууть ся, будуть трохи багатші, а тепер то стоять дуже лихо.

Сего року рішили класти церков, але щож, коли нема акуратного порозуміння між людьми як сего до такої справи треба. Сподіємось однак, що ті непорозуміння скоро скінчать ся, бо инакше не годні ми докінчити загаданого діла.

Н. Р.

Читайте, що каже Др Ландесъ:

Я маю найбільшу практику въ Сполученныхъ Державахъ, Канадѣ, Мексики и Полудневоі Америцѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешъ бути выліченый, я тебе вылічу. Лѣчу лишъ мужинъ. Що небудъ тобѣ домагає Але и вылічу ихъ. Скажи або напиши менѣ. Вылічу кождый выпадокъ. Хоробы нѣхура и почокъ. До якого ся возмъ. Хоробы крови и шекры. Если е не до выліченя не беру ся до него. Утрата памяти. Оли не можешъ бути выліченый, скажу тобѣ вѣртверто. Утрата животности. Лѣчу безъ болю, не вадержу вѣдъ працѣ.

Що року лѣчу тысячѣ людей.

Роблю сотки операцій що мѣсяця.

Вылічу тя дома, сли не можешъ прийти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Оли еси хорый зайді або напиши до

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

газета для руского народа въ
Америкѣ и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить по тыждню въ Четвергъ
и коштує:

Въ Америкѣ на 12 мѣсяцѣвъ... \$ 00
до старого краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америкѣ на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на 1, Львівъ, а російскій Украинцѣ
черезъ Книгарню „Київско Старина“
Безаклоска 14, Київъ.

Оплачувати газету треба все-
гда зъ горы.

Грошъ треба посилати въ редистрова-
ннѣмъ листѣ, або черезъ экспресовый, або
чековый money order (моя ордеръ). Мо-
ney order, то в картонку, котру доставите
або почтара або агента на экспресовѣмъ
офисѣ, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не
можемъ грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змі-
нити мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Чи буде страйкъ?

Въ минувшомъ числѣ
„Свободы“ писали мы, що
майнери зробили значну
уступку компаністамъ, від-
кинули такі жаданя, якъ
признане Юніа і колекто-
ване по сфисахъ юнійныхъ
мѣсячныхъ вкладокъ, що-
бы лише довести до зго-
ды. Тимчасомъ компаністи
и дальше обстають на сво-
имъ, на уступки майне-
ровъ не звертають жадной
уваги и заявили письмен-
но, що жадной новою у-
ступки зъ свои стороны не
зроблять. Значить компані-
сти хочуть, щобы:

1) майнери пошли на-
задъ до роботи и тогда
компаністи будуть имъ
платити еще черезъ 3 роки
таку саму платню якъ до-
си, або

2) щобы майнери пошли
сейчасъ до роботи, а Ар-
бітраційна Комісія рѣшила,
чи має имъ збільшитися або
зменчатися платню и въ якій
спосібъ мають бути пола-
годжувані спори въ пооди-
нокихъ майнахъ.

Жадной иншой справи
компаністи не хочуть да-
вати до рѣшення Арбітра-
ційной Комісії, кажучи,
що Комісія ся рѣшила уже
всѣ другі питання 3 роки
тому назадъ.

Якъ бачимо, то компані-
сти такъ якъ бы відкида-
ли всѣ жаданя майнеровъ,
а перетягали справу и нѣ-
бы годились зъ майнерами
лише длятого, абы люде не
казали, що они викликали
страйкъ.

На вчера (Середа) скли-
канъ Мичель майнерску
комісію до Вилксбара, Па.,
котра має застановитися
надъ відповѣдею компани-
стовъ и рѣшити чи скли-
кувати конвенцію и коли.
Здає ся, що конвенція май-
нерскою вѣдъ твердого у-
гля сего тыжня те не бу-
де, а буде ажъ на другій
тыждень.

Въ околиці поки що на-
ує спокій — люде суть
проти страйку, але чека-
ють кінця. За те компани-
сти бѣльше рухають ся.
Многій брехи обведеній ви-
сокими парканами, за кѣ-
трыми уставлений наватъ
сторожъ, готовий стрѣляти
въ кожного, хто зважывъ
бы наблизитися зъ цѣлею
протавною интересамъ ком-
паніи. Спроваджують та-
кожъ по трохи скебѣвъ, я-
кихъ умѣщають за парка-
нами, де дають имъ меш-
кане, харчъ и т. и. Зага-
ломъ многій брехи выгля-
дають наче малі форты
приготовані до облоги.

Въ Пенсилвеніи є законъ,
якій жадає, щобы кождий
майнеръ при твердомъ у-
глю мавъ свѣдоцтво, що
розумѣє свою роботу. Свѣ-
доцтво таке выдає відпо-
вѣдна комісія. Щобы обѣй-
ти сей законъ, компаністи
хотять наняти скебѣвъ май-
неровъ, що мають такі
паперы и віддати кождому
зъ нихъ по кільканайцять
плейзѣвъ, а такий скебѣ-
майнеръ мавъ бы подѣ со-
бою кількадесять скебѣвъ-
бомѣвъ зъ великихъ мѣсть
и всякою другою голоты, и
тѣ подѣ нимъ працювали
бы. Въ сей спосібъ дума-
ють компаністи почати ро-
боту въ декотрыхъ май-
нахъ. Чи се имъ вдасть ся,
трудно вгадати, здає ся
однакъ що нѣ, бо не ду-
маємо, абы мѣжъ юнійны
ми майнерами нашлись
такі, що задля марного
зыску схотѣлибъ зрадити
своихъ товаришѣвъ робо-
тниківъ.

Зъ всѣхъ компаній, що
хочуть „руновати“ майны
скебами, найзавѣтѣйше бе-
ресъ до сего компанія Де-
леверъ ендъ Гудсонъ, або,
якъ еѣ звуть Ді ень Ейчъ;
має она намѣръ пустити
въ рухъ одну майну въ
Олифантѣ и одну въ Джер-
минѣ.

При мягкомъ углю
справи для майнеровъ чамъ
разъ полѣпшають ся. Урядъ
Юніа, що засѣдає въ Ин-
діанаполисѣ, відкинувъ жа-
дане компаністовъ вѣдъ
мягкого угля, котрі хотѣ-
ли, абы ихъ непорозумѣня
зъ майнерами рѣшавъ по-
любный судъ. Жадане се
відкинули урядники Юніа
тому, бо сего жадала лишъ
одна часть компаністовъ,
мѣжъ тимъ якъ другі ком-
паністи, майже половина
усѣхъ, вже поподписували
контракты и платять ро-
ботникамъ подвышку. Въ
наслѣдокъ того и другі
компаністи будуть мусѣли
пристати на подвышку, бо
иначе збанкрутовали-бъ.
Въ протягу слѣдуючихъ 10
днѣвъ зновъ якихъ 100.000
майнеровъ вѣдъ мягкого
угля подѣ до роботи, а за
2—3 тыжднѣ не стане и

слѣду зѣ страйку ири мяг-
комъ углю.

Листъ изъ Старого краю

Відокремлене Галичини.

Підчас дебати надъ вибор-
чою реформою австрійсько-
го парламенту ті партіі,
що для нихъ виборча ре-
форма не вигідна, жадали
розширення краювої автоно-
мії. Першими, що хотѣли
бы розширити краюву ав-
тономію, є всепольсько-
шляхотські послы з Гали-
чини, які боять ся, що ви-
борча реформа вкоротить
хоч трохи самоволу поль-
ськихъ шляхти в Галичині і
додасть хоч трохи значіння
Русинам і тому хотѣли бы
заасекурувати Галичину і
своє пановане в ній перед
виборчою реформою та її
наслѣдками відокремле-
нем Галичини. Се зна-
чить, що Галичина у всѣхъ
своихъ справахъ була бы зов-
сімъ самостійна, а зрештою
держави лучила бы єї тіль-
ки особа цѣсаря, військо і
заграничні справи. Що
польський шляхти і загалом
польський шовіністамъ та-
кий стан Галичини дуже
пожаданий, се розумѣть ся
само собою: тоді централь-
ний австрійський парла-
мент до Галичини зовсімъ
не мішав бы ся і польсько-
шляхотське правительство
господарувало бы в Гали-
чині по своїй волі, переми-
нюючи східну Галичину і
Русинів таки на правду в
правдиву Польщу. Однимъ
словом, відокремлене Гали-
чини в теперішній її виді
було бы відбудованем шля-
хотської Польщі в Галичи-
ні. Однакє як не любя мрія
відбудованя Галичини для
польської шляхти, а все-
таки вона не мала відваги
виступити з сим жаданем
самостійно в парламенті.
Відокремленю Галичини
противна корона і прави-
тельство, бо се було бы
дальшим розбитем і так
уже розбитої на Австрію і
Угорщину держави, і „Ко-
ло польське“, та підпора-
династії й держави, не по-
сьміло самостійно жадати
того, чого не хоче корона і
правительство.

Але тут прийшли поль-
ській шляхти на поміч
„всенімці“, партія німець-
ких шовіністів, які хотѣли
бы довести до панованя
Німців над усѣми не ні-
мецькими народами Австрії
і ту опановану Німцями
Австрію злучити під скип-
тром Гогенцолернів з Ні-
меччиною. Але як тут па-
нувати Німцям над не-ні-
мецькими народами Австрії,
коли тих народів у Австрії
більше, як Німців? Ще до-
си якось ішло, але при
переведеню виборчої ре-
форми, яка признає Нім-
цям 205 мандатів, а не-ні-
мецьким народам Австрії
250 мандатів, було бы се
труднійше. І они підчас
дебати над виборчою ре-
формою заявляють, що
тільки тоді згодять ся
на виборчу реформу, коли
Галичина буде відокремле-
на від решти Австрії, бо
лиш тоді Німці можуть ма-
ти більшість над не-ні-
мецькими народами Австрії.

Коли на приклад взяти за
підставу правительственный
проект виборчої реформи,
то коли з парламенту всту-
пило-б ся 88 послів із Га-
личини, лишило бы ся в
нім 205 Німців і 162 послів
не німецьких народів.

І зараз по дебаті над ви-
борчою реформою всенімці
виступають із наглим вне-
сенем в справу відокремле-
ня Галичини, жадаючи, аби
сю справу порішено рівно-
часно разом із виборчою
реформою. Отсе внесене
мало на цілі не так справ-
ді відокремлене Галичини,
бо кождий знає, що так і
справи в теперішній дер-
жаві не можна раз-два рі-
шити, як радше всенімці
хотѣли ним замотати й від-
сунути виборчу реформу,
бо як бы те внесене було
приняте, то перед його по-
лагодженем не можна бы
полагодити виборчої рефор-
ми. І тому за внесенем все-
німців голосували всі про-
тивники виборчої реформи,
так що воно дістало біль-
шість голосів і впало лишъ
тому, що не мало за собою
приписаної більшости двох
третин голосів. „Коло поль-
ське“ голосувало, очевидно,
за відокремленем Галичини,
а з „Колом польським“ го-
лосував також посол Длу-
жанський, ніби Русин, ви-
браний послом з ласки
польської шляхти в четвер-
тій курії Коломийського
виборчого округу. Сей пан
держав з початку з послом
Барвінським, але тепер і
Барвінський видав ся йому
занадто опозиційний і він
хоче заробити собі такої
ласки, аби його прийняли до
„Кола польського“.

Галицькі опозиційні по-
сли, як руські так і поль-
ські, голосували против
відокремлення Галичини. І
руських послів против вне-
сеня всенімців промовляли
Романчук і Василько, з
польських Дашинський і
Брайтер.

Однакє з промови Да-
шинського виходить, що
польська демократія не є
рішучим противником від-
окремлення Галичини, тіль-
ки не хоче, аби в відокрем-
леній Галичині панувала
шляхта. „Ми й зараз при-
станемо на відокремлене
Галичини, — говорив Да-
шинський, — але перед
тим заведіть загальне, без-
посереднє, рівне і тайне
виборче право до галицько-
го союму.“

Тимчасом хто так гово-
рить, той дає доказ, що
він усе ще не вирік ся
відбудованя історичної
Польщі. Бо кому иншому
потрібне відокремлене Га-
личини, як не польській
шляхті на те, аби вона з
відокремленої Галичини зро-
била собі кусень історичної
Польщі? А хто не хоче
відбудованя історичної
Польщі, той не захоче та-
кож відокремлення Галичи-
ни, бо ж Галичина, се не
однотілий що-до націо-
нальности край і заки її
відокремляти, перше треба
її поділити на польську і
руську часть, аби як поль-
ський так і руський нарід
міг бути паном на своїй
землі. І коли бы польська

демократія справді бажала
для Русинів такої самої
незалежности, якої бажав
для Поляків, то вона не
хотѣла бы відокремлення Га-
личини, тільки поділу її
на польську і руську часть,
аби кождий нарід сам по-
рядкував свої справи і не
потребував істи ся один з
другим. А коли польська
демократія і польська со-
ціяльна демократія все та-
ки хотять відокремлення Га-
личини, то тим самим хо-
тять вони й відбудованя
Польщі в Галичині, і тіль-
ки противлять ся відбудо-
ваню шляхотської Польщі.

Однакє український на-
рід не хоче ніякої Польщі
на своїй землі і тому не
може хотѣти відокремлення
Галичини хочби навіть із
найдемократичнішим у-
строєм. Не відокремлене
Галичини, тільки поділ Ав-
стрії на національні обла-
сти і тим самим поділ Га-
личини на польську і ру-
ську часть, — ось що му-
сить бути програмою тої
частини українського народу,
яка входить в склад ав-
стрійської держави.

8 Цвітня 1906.

М. Л.

Замлетрясене въ Санъ - Франсиско.

Страшне нещастє, яке
спѣткало минувшою Середи
18 го с. м. Санъ-Франси-
ско, переходить усѣ неща-
стя споводованій землетря-
сенемъ, що запам'ятала ихъ
пам'ять люцка. Цѣле май-
же мѣсто знищене. Домы за-
валені — а решта доницѣвъ
огонь. Землетрясенє тривало
лише 3 минутъ, а почало
ся о півъ до шестої рано,
коли ще майже усѣ меш-
канцѣ мѣста спали. Та ті
три минуты вистарчили,
щобы одно зъ найкрасшихъ,
більшихъ и богатшихъ
мѣсть — перемѣнило ся въ
руїну. Положене мешкан-
цѣвъ страшне. Попукані
водопроводні рури не до-
проваджують воды — и о-
гонь, який въ наслѣдокъ
землетрясеня кинувъ ся въ
кількохъ мѣсяцяхъ мѣста —
безвинно, не здержаний
нѣчимъ, палѣє и нищить
домы, які ще остались не-
рушені вѣдъ землетрясеня.
Не много помогло розса-
джуване ряду домѣвъ ди-
намітомъ, щобы перервати
дорогу огневи и хочъ по-
дальшій вѣдъ огня домы у-
ратувати. Не стало динамі-
ту и вѣтеръ, який цѣлий
часъ не устававъ, розки-
нувъ огонь по всѣхъ дѣль-
ницяхъ мѣста. Страты въ
людяхъ мають бути огро-
мні. Вправдѣ дотеперъ годѣ
ще обчислити докладно чи-
сло жертвъ, та въ прибли-
женю дають число ихъ на
3 тисячъ людей. Страшний
сцени, які відбували ся
підчасъ землетрясеня, тяж-
ко собі навіть уявити.
Величезній будѣвлѣ, висо-
кій на 15 повертѣвъ, въ
одної хвили розсипували
ся якъ дѣтки зъ картъ и
своимъ румовищемъ заси-
пували улицѣ и сусѣдні
домы, подѣ котрими ги-
нули сотками спячій люде.
Бухнули огня — а угаси-
ти ихъ було годѣ, бо
бракло воды. Всѣ меш-

канцѣ вилѣтали зъ домѣвъ
на улицю и въ безтѣмъ у-
ганяли по улицяхъ, ви-
крикуючи розпучливими
стогнами и зойками, без-
радий супроти такого на-
глого и страшного неща-
стя. Паніка та тревала о-
дѣнь день, потѣмъ другій,
огонь не вгасавъ а пе-
реносивъ ся безвинно зъ
дому на дѣмъ — довершу-
ючи дѣло знищення. Не ста-
ло хлѣба и воды и передѣ
усѣма стануло страшне ма-
рево голоду... На те все-
якъ бы всего того було ще
мало — вся комунікація:
дороги, желѣзницѣ, а та-
кожъ телеграфы на обрубѣ
якихъ 150 миль довкола
Санъ Франсиско знищені
— и нема якъ довести го-
лодуючимъ хлѣба, воды в
шатеръ, подѣ котрими мож-
на бы сховатися на нѣчъ и
поробити той часъ, поки
комунікація зѣстане знова
привернена, и неспасѣй бу-
дуть могли зъ мѣсяця стра-
шної, пекольної грозы у-
течи.

Дотеперъ видобуто вже
зъ подѣ румовищъ надъ 8
сотъ трупѣвъ, а усѣхъ у-
битыхъ числять три ты-
сячъ осібъ. Зъ поблизь-
кихъ фортѣвъ прийшло вой-
ско, щобы ратувати меш-
канцѣвъ, добувати ихъ зъ
подѣ розвалинъ, а тыхъ,
що уйшли нещастю и змо-
гли забрати зъ собою що
далось ізъ своихъ дорого-
цѣнностей — хороняти пе-
редѣ рабункомъ многихъ
рабѣвничихъ бандъ, які са-
ме теперъ потворились и
які, користаючи зъ ката-
строфы, якъ вовка кину-
лись на нещасныхъ людей
и відсираютъ у нихъ усе,
що хочъ яку представляє
вартѣсть. Такожъ обставле-
но войско по румовищахъ
розваленихъ банківъ и го-
телѣвъ, щобы и до нихъ не
допустити ті банды. Ко-
мандантъ войска видає о-
стрый наказъ, щобы безъ
пардону розстрѣлювати
кожного, у кого падыбаєсь
якусь чужу, неправно при-
власнену нимъ рѣчь.

Кромѣ Санъ - Франсиско
упали жертвою землетрясе-
ня рѣвножъ и усѣ доок-
личні мѣсцевости — зъ
вѣдки такожъ приходить
вѣдомости про велике чи-
сло жертвъ въ людяхъ и
въ майнѣ.

Страты въ грошахъ въ
Санъ Франсиско обчисля-
ють на разѣ на 350 мил. дол.
На поклики мейорѣвъ у-
сѣхъ майже мѣсть Сполуче-
ненихъ Державъ, розпочало
ся збиранє жертвъ на за-
помогу потерпѣвшимъ, а
Конгресъ въ Вашингтонѣ
ухваливъ вже 2½ миліонѣвъ
доларѣвъ запомоги.

Мѣсто Санъ - Франсиско
лежить на півночній кон-
чинѣ малого півострову
надъ Тихимъ океаномъ,
въ стейтѣ Каліфорніи,
майже на той самій лінії,
що Нью-Йоркъ — и числять
около 400 тисячъ мешкан-
цѣвъ. Є се столиця захѣд-
ної части Спол. Державъ
и головний сполучникъ
торговлѣ Спол. Державъ зъ
краями азійскими и остро-
вами розкиненими по Ти-
хѣмъ океанѣ. Розкинене є

ДЕСЯТИНА У МОРМОНІВ.

Вже майже нігде не можна знайти церкви, деби вірні давали десятину, як це було в давні часи. Такий податок десятої частини доходів лишився однак у церкві Мормонів, або як вони себе звуть „Новітні Сьвяті“, і „ученики Христа“. З причини тої десятини, многи часописи напали на Мормонів, роблячи їм закиди, що прямо здирають нарід. На ті закиди відповів президент мормонської церкви ось в сей спосіб: „Віра наша зістала Богом объявлена нашому пророкови в Мисурі Йосифу Смітові 1838 року. Сам Бог приказав брати десятину на церкву від вірних належачих до церкви. Але ту десятину ми уживаємо на підмогу для наших членів, коли вони знаходяться в потребі. Неправдою є, що наша церква стала бизнесовою інституцією, такою она ніколи не була, а все її присвічував дух обявлений нашому пророкови. Нечесно брехнею є твердження, що десятина заведена в церкві „Новітніх Сьвятих“ є рабунком, здиравством та насильством. Десятина в нашій церкві, котра вносить десятку часті праходу в однім році у наших членів, є чисто добровільна жертва, охотно і набожно складана тими, котрих серце є повне послуху словам обявленим Богом. Провідники нашої церкви так само платять десятину, як весь нарід. Гроші ті уживає ся від самого початку істновання нашої церкви на підмогу бідним, для поратования хорих та калік, для заосмотрення вдовиць та сиріт. Решту з тих грошей уживаємо на будову храмів Божих, на будову шпиталів та шкіл церковних і т. д.“ Мормони, як звісно, се релігійна секта в Юта, котра вірить в науку Йосифа Сміта, котрий поперекручував на свою моду Сьвяте писання, і казав, що волею Бога є, аби кождий чоловік мав по кілька жінок.

МЕТЕОР.

Метеори суть блукаючі по всесвіті частини зьвізд, котрі діставши ся на терен притягання землі, падають на землю. Підчас падання, в наслідок страшного скорого руху, метеори так сильно розгрівають ся, що аж перетоплюють ся у воздух. Найбільший метеор на сьвітї, який коли небудь упав на землю, є метеор, який показувався на виставі в Кортланд. Його вага вносилась 18 до 20 тонн. Відкритий він зістав 1902 р. в стейті Орегон, а коли він там дістав ся, сего не уміє ніхто сказати. Деякі кажуть, що він там лежить сотки літ. Цілий є оброслий мохом та рослинами. Хеміки знайшли, що той метеор має в собі 92 процент заліза, а 8 процент нікю.

По зниженій ціні!
Календарь „Просвѣты“ 40 цнт.

продает
RUSKA KNYHARNIA, Box 128, Scranton, Pa.

„Громадська Думка“

щоденна політична, економічна і літературна газета, виходить в Києві з 1-го січня 1906 р. Передплата за кордон на рік 9 руб., на пів року 4 руб. 50 коп. Адреса редакції: Київ, Михайлівська ул., ч. 10. Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович.

„Селянин“

щоденна українська газета. Виходить з 1. Цвітня 1906 в Києві. Передплата на рік 3 руб.; на пів року 1 руб. 50 коп. Передплату приймає: Книгарня „Київської Старини“ в Києві — ул. Безаківська 14. Редактор—видавець Д. Рижий.

„Слобожанщина“

щоденна українська часопись, виходить в Харкові. Передплата: на рік 8 руб., на пів року 4 руб. 50 коп., на три місяці 2 руб. 60 коп. Редакція: Харків, ул. Скобелівська 9. Редактор—видавець Микола Міхновський.

„Вісти“

політична, економічна і літературна часопись, виходить щотижня. Передплата за кордон на рік 3 руб. Редакція: Одеса, ул. Ніжинська 44. Видає: Л. Шелухіна.

„Рідний Край“

політична, економічна, літературна і наукова часопись тижнева, з додатками серед тижня про всі новини. Виходить в Полтаві. Передплата на рік з 1 січня 3 руб. з пересилкою, на пів року 1 руб. 80 к. з перес. Редакція: Полтава, ул. Котляревського, книгарня Гр. Маркевича. Видає Гр. Маркевич. Редактори: М. Дмитрієв та Гр. Коваленко.

„Шершень“

український ілюстрований гуморстично-сатиричний тижневик. Виходить щоп'ятницю, в Києві, ул. Гоголевська 45, кв. 8. Передплата за кордон на рік 6 руб. Редактор і видавець В. Лозинський.

„Вільна Україна“

літературно-політичний місячник, присвячений інтересам українського пролетаріату. Передплата на рік 3 руб., на пів року 1 руб. 80 коп. Окрема книжка коштує 30 коп. Адреса редакції: С.-Петербург, Невський пр., Нро. 139, кв. 60 А. Шабленко. Видавець А. Шабленко. Редактор І. Личко.

„Нова Громада“

літературно науковий місячник. Ціна з пересилкою на рік 8 руб. 50 коп., окрема книжка коштує 75 коп. Адреса редакції: Київ, Михайлівська ул., ч. 10. Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович.

„Ukrainische Rundschau“

виходить щомісяця у Відні. Адреса: Wien XVIII, Saltergasse 34. Передплата на рік до Америки: \$1.50 Редактор: Володимир Кушнір.

„Гайдамани“

політична часопись. Виходить щотижня, в Львові. Передплата: на рік 2 дол., на пів року 1 дол. Адреса Редакції: Львів, ул. Куркова 5. Редактор: Михайло Петринський.

„Наша Мысль“

еженедільний, ілюстрований, науковий і літературний журнал. Петербург. Літєйний, 60, кв. 9. В журналі приймають участь М. Горький, Скиталець, Е. Чиріков і др.

В журналі вміщують ся такі відділи: 1) Статті передовиці; 2) Статті по вопросам наукового соціалізму; 3) Очерки боротьби і життя російського і західно-європейського пролетаріату і крістьянства; 4) Портрети і біографії видатних політичних діячів; 5) Статті по вопросам сучасної політики; 6) Беллетристика (розкази, епіхоти, твори і т. п.); 7) Літературні бесіди з читателями; 8) Біблія запитки; 9) Очерки пів громадської і науки країни (внутрішнє оброблення); 10) Очерки провінційної життя; 11) Корреспонденції; 12) Очерки професійного життя; 13) Из життя політичних партій; 14) Бібліографія.

Виходить в світї номери: 1—2, 3—4 і 5. Умови підписки: Съ пересилкою із Америки Соед. Шт. и Канаду на год. 1 дол. 15 цнт. на полгода 60 центовъ. Редактор-издатель П. Львовъ. Ответственный редактор А. Циммерманъ.

фарми в Висконсин

в повітах Кларк, Тейлор, в околиці міст Торп і Познань які Комісія Кольонізаційна Зв'язку Народ Польського на місці оглянула, від многих польських фермерів (яких є там около 1000 родин) великих інформацій набула і на сій підставі видала урядове справозданє о тих фармах, що ґрунти ті суть для польських фермерів найліпші, бо земля значенита, підсоне дуже здорове, ціна низька, певність власности загарантована і дуже догідні умови сплати дають всяку гаранцію, що кождий хто там землю купує, може в недовгий час стати багатим, незалежним чоловіком.

Роблю увагу, що се єдині землі в Америці, які Комісія Кольонізаційна Зв'язку Н. П. узнала за найліпші для Поляків і сїя хто хоче їх купити нехай спішить ся, аби опісля не було за пізно. Землі ті продає і уділяє всяких інформацій, також висилає описи і мапи.

M. DURSKE & CO.
Dep. 11, 285 Armitage Ave., cor. Robey Str., Chicago, Ill.

Збирайте жертвы
на Боевой Фондъ.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙН
Трени відходять зі Скрентона в будні від 1-ої до 6-ої рано що година, і від 6-ої рано до 12-ї вночі що 20 минут 8 Непла відходять трен від 1-ої рано до 7-ої години, а від 7-ої рано до 13-ої вночі що 20 минут Від 3.20 до 6.44 пополуни трени ходять що 10 минут до Вилсберґа іде трен всего 41 минут і експресовий, що відходить зі Скрентона (прим Непла) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополуни іде лш 33 минут Часи їзди до Нейб'орґ Парку і Пітерсберґ. Ми перевозимо також пакунок.

B. P. WYLY, Jr. traffic manager
Scranton Pa.

Руска Кольонія!

130,000 акрів найліпшої землі на продаж недалеко Грінвіль, Мисурі, повітового міста в повіті Вейн — на 5 до 12 долярів акер. Платня: третина в гори, решта на місячні або річні сплати, котрі можуть тривати так довго як хочеш. Земля дуже добра, родить ся все, що посієш, крім сего лежить зарав при желізниці. Дуже здорове підсоне, вода і найвигідніше полчене желізничне. Наша Компанія має один мільон долярів капіталу і провадить бизнес вже 19 літ; має свою власну желізницю, трачі, фабрики, залізні мави і другі великі підприємства, є єдиним власником сїєї землі і є одвічальною. Чистий титул гарантований і дід даєть кождому хто заплатити третину ціни. Над 120 домів для фермерів вже побудовано; доми єї мають від 2 до 6 кімнат. Слв оселеш на кольоні не будеш боятись страйку, або других неспокої; фермер, се найбільше незалежний чоловік на сьвітї. Тикет за половину ціни кождого першого і третого Вівторка в році. Звертаємо кошти кольоніого білету. Слв хочеш забезпечити собі будучність на старі літа, не трать сїєї спосібности. Адреса:

International Colonization Agency
Greenville, Mo. 8-19

ПРОТИ ОГНЯ.

єдиний славянський агентъ
въ Ланована Канті
JOHN A. KOMARA,
напротівъ садовського постела,
1575 OLYPHANT, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
въ Банку Немета.
P. O. Box 372.

Его офісъ въ Scranton, Pa. є на 136 Franklin Ave. въ Банку Райхмана. Але до Скрентона приїжджає тільки кождого понеділка і четверга відь години 6-ої до 8-ої веч. Всі справи американські въ повѣсть Лаврентіє в Ланована.

Хто має справу ґрунтову, або хоче відобрати гроші або спадокъ въ старомъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вінъ булъ адвокатомъ въ Галичині.

Всі контракти, правні папери є повномочія.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

ТROMETTER'S
(Трометеръ)

при Редископъ дашъ въ Shamokin, Pa.
Свѣдана, Обѣды, Вечеръ

Въ кождомъ часѣ можна достать такъ горячій якъ и зимній перекуски Потrawy прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремій ковшаты для родинъ. Найлучші вина, пива, лікеры, горѣлки и всѣ можливі напитки. Ціна дуже низка

SOCIALISM is the coming issue in politics you may be for it or against it, but you either have to understand it, and so you need to read The International Socialist Review

ask your newsdealer for it or send 2 cents for free copy to subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

HARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
136 Franklin Ave.

Scranton, Pa.

Не треба забути, що се перший христіанський бизнес в Скрентоні, Па.

Мій адрес такий:

136 Franklin Ave.

Scranton, Pa.

Не забудьте на нумер.

Хочете післати повновласть (повномочіє, довѣренность) до Галичини, Росії або Угорщини?

Пишіть до редакції „Свободы“

Виставляємо повновласти з підписами нотаря публичного і австро угорського або російського консулів.

Адресуйте:

SVOBODA, BOX 353, SCRANTON PA.

Чи чули Вы, що „Свобода“ посилає гроші до краю?

Чому ж посилаете все ще гроші через чужих?

Хто пішле до краю через „Свободу“ не менче 50 долярівъ наразь, той дістане въ дарунку гарний налендарь.

Адресъ:

SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,

Агентъ Р. Народного Дому въ Олифантъ, Па. и на околицяхъ.

Банковий Бизнесъ

Офісь Адвокатскій

Банковый Бизнесъ.

Тутъ можете послати свои гроші безпечно а оплата дуже тана.

Также продаю шифарты на всѣ лініи за ту саму цѣну, що и головній компаніи.

Хто хоче дати відложити гроші, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офісь Адвокатскій.

Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ, або домъ въ старомъ краю продати або купити ґрунтъ, увольнити ся відь контролѣ войскової, відь екипировки або асентерунку, най приїде до мого офісу або менѣ напише.

Гроші посылайте на money order або Bank Draft на адресу:

GEO. CHYLAK

BOX 368, OLYPHANT, PA.

Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найдете всегда свѣжее, вишне пиво, импортный вина и цигара першоп класы.

фармы, фармы!

Если хотите

забезпечити свою будучность

купуйте фармы въ Алябамъ,

где зимы нема,

где воздухъ легкій и вода здорова.

Тамъ родить ся все, що лишъ въ землю вложите.

Найвысша температура въ лѣтѣ не досягне 95 степенѣвъ, ночи холодны.

Хочете въ щастіи свои лѣта прожити и дѣтямъ своимъ оставити красныи маєтокъ, ровдуйте и пишѣть о дальшій поясненія.

Оранже, пшечсы, картофля, винницѣ правосыять великій гроші.

Акеръ 20 долярівъ

на малі сплаты безъ проценту

На жадає дальшій поясненія заплє Вамъ

M. J. Tylavsky,

Charleroi, Pa.

J 71

Перший
Рускій Народный
БАНКЪ
—и—
Канцелярія
Адвокатско-
Нотаріальна
А. Хромовского
въ Нью Йорку.

Родимці!
Перечитайте уважно кожде
слово, яке тутъ написано:
Грошѣ до Старого краю
посилайте черезъ свойъ ру-
скій Банкъ А. Хромовского,
бо то найбезпечнѣйше, най-
таньше коштує а найкорше
грошѣ будуть въ краю.

Шифкарты до краю и
зъ краю купуйте въ сво-
імъ рускомъ Банку А. Хро-
мовского, понеже я Васъ не
ошукаю, щиро Вами заопѣ-
кую ся и переночую въ власной руской народной
гостиници, а водтакъ водведе ся Васъ на часъ и без-
печно на корабель.
Канцелярія Адвокатско- Нотаріальна А. Хро-
мовского, полагоджує въ справы въ Старомъ краю
и въ Америцѣ. Тожъ если потребуєте зробити кон-
трактъ, повномочіє, вынаймати грунтъ або продати,
водобрати довгъ або зъ кимъ процесовати ся прийдѣть
або пишѣть до мене, Вашого щирого и совѣтного
брата А. Хромовского.
Войсковыхъ повинностей не занедбуйте, брати, бо за тоє въ краю
теперь дуже строго карають. Отже, если приходять Вамъ виравы, кон-
троля, або асентерунокъ, пишѣть о пораду до мене а я сейчасъ пола-
годжу Вамъ все якъ найлѣпше, бо я єсмь головнымъ конс. для справъ
войсковыхъ на цѣлу Америку.

Русины, учѣть ся и читайте,
а всѣ найновѣйші и найкрасші книжки до моленя,
до читаня и науки достаєте все у мене въ
Руской Народной Книгарни А. Хромовского въ Нью Йорку.

Тому зъ всѣмъ и по все удавайтесь, о пораду питайтесь и
пишѣть до Першого Руско-Народного Банка въ Америцѣ:
13—
A. Chromowski & Co.
339 East 20th Street, New York, N. Y.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.
Бюро Адвокатске провадить всякі справи судові,
цивильні і кримі. Вирабляє повновласти, зави-
щання, контракти купни і продажі, даровизни,
скрипти довідки, цесії. Справи спадкові і по-
даня гіпотечні, вирабляє позички гіпотечні і
сидлату довідок. Посередничить при продажі
майна в краю.
Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіх
правних документів.
Справи Війскові, як подане о увільненіє від кон-
тролі і вправ, о асентерунокъ в Америці зала-
годжує моя Канцелярія війскова.

ОДИНОВИЙ РУСКИЙ ГОТЕЛЬ
Д ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Кождий Русинъ мавѣй яку потребу
потребу въ Нью Йорку, чи въ околици,
появляє чотушити до того готелю, бо
тутъ достає найздоровші и найтанше
напитки всякого рода и пороху, де най-
лучше кути шифкарты.

ГАВРИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.
Мая навсиди на складѣ свѣже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочкахъ въ найлучшихъ броварняхъ,
горькихъ и лікеры найлѣпшого татунку.
Браті! замовляйте у свого!

Dr. F. J. Meek,
(МІКОЛАЙЧИН)
ОПЕЦІЯ ЛІСТ
СЛАВНОСТЕЙ
ЖІНОЧІХ,
ДІТЯЧИХ
І ВЕНЕРІЧНИХ.
Жени при породі дівають
особливої опіки.
Офіс: 227 N. Shamokin Str. | Телефон
SHAMOKIN PA. | № 1673

ST. JAMES
BENEVOLENT
SOCIETY
ORGANIZED FEB. 1888
INCORPORATED, N.Y.
Врачъ бр-
дъ Бѣдъ, па-
мѣтки, хоругви,
униформа.
Цинки и проб-
киныклад даромъ.
Можете писати до насъ по руски, сло-
вѣнски або польски.
B. H. Morgan, 23 N. Main str.
SHAMOKIN, PA.

ЧИТАЙТЕ!
Хто прише на „Свободу“ 2 долл., той достає въ дарун-
ку книжкѣ вартости 75 центівъ, якій собѣ самъ
выбере.
Хто прише на „Читальню“ 1.50 дол., той достає въ да-
рунку книжкѣ вартости 75 центівъ, якій собѣ самъ
выбере.
Хто прише намъ 2.50 дол., той буде доставати черезъ 12
мѣсяцѣвъ часописъ „Свободу“, або просвѣтній кни-
жочки „Читальню“, а кромѣ того достає въ да-
рунку прегарну книжку „Житє Иисуса Христа“. Книжка
са має 300 сторѣвъ друку и 75 образкѣвъ; опра-
влена въ сильне червоне полотно зъ золотыми вы-
тисками. Коштує 1.50 дол.
Хто прише намъ 3.50 дол., той буде доставати черезъ 12
мѣсяцѣвъ „Свободу“ або „Читальню“ а кромѣ того
достає въ дарунку Библию Старого и Нового Завета,
що має 1000 сторѣвъ и коштує 2 долл.
Хто прише намъ 4.50 дол., той буде доставати черезъ 12
мѣсяцѣвъ „Свободу“ або „Читальню“ а кромѣ того
достає въ дарунку „Новый Заветъ“ въ церковной
мовѣ зъ перекладомъ на нашу мову. Са прегарна
книжка має около 1000 сторѣвъ и коштує 4 дол.
Списъ книжкѣвъ, якій даємо въ дарунку:
Америка 15 ц.
Ангель та пустельникъ и т. н. 15 ц.
Библия Велика 2 дол.
Борба клясъ и чому робѣтники ор-
ганізують ся 15 ц.
Весела книжочка зъ образками 30 ц.
Грѣхъ миліонерѣвъ и т. п. С. 7. 15 ц.
Дещо зъ исторіи православной мі-
сії въ Америцѣ 10 ц.
Дещо про звѣрѣтъ 30 ц.
Два левады и т. п. С. 5 15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога
С. 6 15 ц.
Жовѣрь 10 ц.
Журавль 15 ц.
Житє Иисуса Христа 1.50 дол.
Житє, вѣрѣвки, організації и т.
п. въ Спол. Державахъ 15 ц.
Зубъ за зубъ 10 ц.
Казки про Жидів 15 ц.
Исторія Руси зъ образками 10 ц.
Капіталъ и праця 15 ц.
Книжка Рахункова 50 ц.
Календарь 25 ц.
Марія 10 ц.
Наверненый Грѣшникъ 20 ц.
Народный рухъ австро-угорскихъ
Русинѣвъ 15 ц.
Новый Заветъ 4 дол.
Образки и загадки 10 ц.
Оповіданя 15 ц.
Оповіданя про задрхъ богѣвъ 10 ц.
Про водступникѣвъ водъ рос. пра-
вославія 10 ц.
Про нутро землѣ 25 ц.
Подземный скарбы 25 ц.
Покуса 10 ц.
Псалтырь 1 дол.
Розмова Поляка, въ Русинѣ 10 ц.
Руско англійскій словарець 20 ц.
Релігійный вѣрованія старинныхъ
народѣвъ 20 ц.
Смерть 10 ц.
Стародавній казки та оповѣданя 15 ц.
Степовой люде 15 ц.
Страйкъ 20 ц.
Тарасъ Шевченко 15 ц.
Тимко Гаврилюкъ 15 ц.
Унія въ Америцѣ 20 ц.
Хто зъ чого жиє 15 ц.
Якй то є люде на землѣ, въ 20
образками 50 ц.
Якъ мужикъ ходивъ до царя прав-
ды шукати 15 ц.
Золоте перо Celtric 1.00 дол. Золоте перо Sanford 2.00 дол.
Атласъ цѣлого свѣта, англійскій, 105 мапъ, надъ 300 сторѣвъ,
подає имена и люднѣсть 40.000 мѣсть цѣлого свѣта 1 дол.
Мапа Сполученыхъ Державъ и цѣлого свѣта 4 стопи широка
а 6 стопи довга (инші продають по 5 дол.) у насъ лишъ 2 дол.
Пишѣть Вашій замовленя на сѣй картцѣ:
Мѣсце, день, мѣсяць 1906
До редакціи „Свободы“ въ Скрантонъ, Па.
Посылаю Вамъ \$....., за що прошу выси-
лати менѣ черезъ 12 мѣсяцѣвъ (тутъ треба написати,
чи хочете „Свободу“ чи „Читальню“)
На дарунокъ прошу менѣ прислати слѣдуючій
книжки:
Цѣна
дол. цнт.
Разомъ
Мой докладный адресъ (имя и прозвище):
(номеръ дому и улицы)
(мѣсто и стейтъ)
Адресъ треба всегда выписати англійскими буква-
ми и то дуже выразно.
Зъ замовлєнями спѣшѣть, бо такі дарунки не
будемо довго давати.
Адресуйте:
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.
Новый Заветъ
Господа Нашого Иисуса Христа въ языцѣ церковно-
словенскомъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій
зъ поясненіями; О. А. Вачинского, за одобрєнемъ и
благословєнемъ Митрополита. Сторѣвъ 992.
Цѣна 4 долл.
Псалтырь
въ языцѣ церковно-словенскомъ зъ переводомъ на
языкъ народно-рускій, зъ поясненіями; О. А. Вачин-
ского; за одобрєнемъ Митрополита. Сторѣвъ 286.
Цѣна 1 дол.
Обѣ книжки разомъ 4.50 дол.
Замовленя вразѣ зъ грѣшми посилати на адресу:
SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Русины и Русинки! Безпечно, скоро и тано!
Посылайте грошѣ до краю
черезъ Рускій Народный Домъ!
Пѣдпирайте свою руску институцію! Не посылайте черезъ
чужихъ, котрі можуть втечи зъ вашими грѣшми! Наше тона-
рство зачартероване и всѣ нашій урядники мають великій
бонды.
Цѣна, нѣльно бере Р. Н. Домъ за австрійскій грошѣ,
За 5 коронъ 1 дол. 20 цнт. 90 18 55
10 2 25 100 20 60
20 4 25 200 41 00
30 6 30 300 61 45
40 8 35 400 81 85
50 10 40 500 102 25
60 12 45 1000 204 80
70 14 50 5000 1021 00
80 16 50
Р. Н. Домъ пріймає грошѣ на щадничій книжочки и платить
водъ тыхъ грошей 3 процентъ. Въ кождѣмъ часѣ, коли зажа-
даєте, грошѣ можете выняти. У насъ безпечнѣйше нѣжъ
у банку, бо мы позичаємо лише на прѣперты, на першій мор-
гичъ. Тому кождый Русинъ и Русинка нехай щадить и складає
свои грошѣ на щадничій Р. Н. Дому.
Позичаємо грошѣ на першій моргичъ на 6 процентъ на кѣль
калѣтну сплату.
Хто посылає грошѣ до краю, або хоче вложити на щадницю,
або хоче купити шеры, нехай напише листъ на адресу:
R. N. HOME, Box 60, JERSEY CITY, N. J.
а въ тѣмъ листѣ най прише чекъ або монкордѣръ на имя на-
шого касієра A. Shatshon, Shamokin, Pa.
Ветидъ и ганьба спомогати чужихъ, де неразъ пропадаютъ
тяжко заробленый рускій грошѣ. Нашій шеры коштують по \$25.00
одень.
Складайте грошѣ, посылайте грошѣ и купуйте шеры въ Р. Н.
Домѣ, — а тогды будемо мати въ Америцѣ сильну и богату
Американьску Русь!
Рускій Народный Домъ
продаетъ
шифкарты на всѣхъ линіи
и опѣкує ся ємігрантами, коли вѣдѣють на шифу.
Купуйте шифкарты въ Р. Нар. Домѣ.
Писати треба за шифкартами:
Rev. N. Strutyński,
7 Stewart Place, Elizabeth, N. J.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!
Загалом кождый питає: Що буде дальше? Чи піде ро-
бота? А може буде страйкъ? Ніхто не може на се певно
відповісти. Чи знаєте де не потрібуєте бояти ся страйку?
— На фармі. На фармі не маєте „боса“, ніхто вам не
розказує, ані з роботи Вас не нажене.
Я вам поможу, стати независимим. Купіть собі фарму.
За моім посередничством можете собі купити фарму в
стейтахъ Вірджинія, Норт Каролайна і Алабама. Добра
земля, воздухъ и вода. Родить ся пшениця, жито, овес,
кукурудза, тютюн, виноград, бандурки и всяка зеленина.
А все можете добре продати і за готові гроші. —
Пишѣть на адресъ:
JOHN JELINEK,
1116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.
Напишѣть десьте прочитали се оголошенє.

Купуйте Календаръ „Читальнѣ“
Коштує 25 центѣвъ.
Адресъ:
CZYTALNIA, Box 353, Scranton, Pa.

**Одень зъ наибѣльшихъ
броварѣвъ въ
Америцѣ.**
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СѢВЪ, ВЕЗЪ ВОЯКИХЪ
ПРИМѢШОКѢ.
Хто лишъ разъ по-
коштує сего пива, то
нишого вже не хоче
пити.
Голова водъ него
ніколи не болитъ,
бо єсть здорове и по-
живне.
НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.